

КАТЕГОРІЯ ЧАСУ В ЛІРИЦІ ЛЮДМИЛИ КУДРЯВСЬКОЇ

Анотація. Майже у кожній збірці віршів Л. Кудрявської є твори, присвячені темі часу. Поетеса розкриває час у загальнолюдському і особистому планах. У її поезії час – це те, що було, пам'ять про пережите країною, народом і ліричною героїнею, те, що є і те, що буде. В полі зору засоби відтворення перебігу часу і кінечності життя. Акцентовано увагу на функції архетипних образів, які передають відчуття часу. Зроблено висновок, що час у ліриці Л. Кудрявської – це багата настроєва гама.

Ключові слова: плин часу, годинник, пам'ять, шлях, дорога, поїзд.

Немає книжки у Людмили Кудрявської, в якій вона не торкнулася категорії часу. Це у її ліриці – ціла настроєва гама. Час – це те, що було вчора, є сьогодні і буде завтра, це історична пам'ять, пра-пам'ять, яку ми увібрали з молоком матері, з казками, народними піснями, а ще пам'ять рідного міста, країни. У вірші «Музыкальные часы», яким відкривається збірник «Забывтое слово», поетеса стверджує:

*А время – в нас,
Как мы, земные – в нём.
Идём, идём...
Надеемся на чудо [12, 4].*

Відсутність часу є кінцем життя людини. Зупинений час символізує зупинений годинник, який хоче затримати нас у минулому («Часы»), стояча вода («Стояча вода»), ніч, вічна темрява, в якій згаснуть знайомі обличчя («Ночь», 4, 18).

Людмила Кудрявська часто говорить про час, так би мовити, в особистому плані («Все труднее счёт вести годам», «У моря») і загальнолюдському («Путь», «В Невицком»). Її захоплюють ті, хто прожив мало, але залишив свій слід на землі:

*Как они успели?
Как смогли
Втиснуть в год один десятилетия?
Не дожив до двадцати семи,
Лермонтов пришел к нам
Из бессмертия...
«Всё труднее счет вести годам»*

[19, 34].

Роки котяться, як каміння з гори («Путь»). Плин часу – це події, люди, нові обставини. Все змінюється, але атмосфера, деякі деталі побуту іноді повторюються. Крізь століття проходить образ чоловіка й жінки, і вогонь, що відтворює історичну й сучасну картини. Колись – печера з вогнищем, тепер – колиба зі стилізованим камином, в якому смажать м'ясо. І атмосфера схожа. Її створюють дві тіні, полум'я і дим, і півтемрява – конкретні деталі, які допомагають розкрити ідею вірша – кохання крізь час і любов як вічне почуття.

*В колыбе полумрак. В колыбе дым столбом.
Дубовый стол. Скамья. Две тени за столом.
И пламени ладонь
тянулась к нам легка...*

Огонь,

огонь,

огонь –

сквозь дым, как сквозь века.

*Вдыхаю старины дразнящий аромат!
Румянятся, шипят кусочки шашлыка.
И тени на стене, на сводах потолка,
А на твоём лице отблески дрожат...
Но было так уже сто тысяч лет назад.
И тот же полумрак. И дым, валивший вверх.
И был охотник юн, и был ловчее всех.*

«В Невицком» [19, 82-83].

Л. Кудрявська знаходить вдалі художні деталі, візуальні образи, які створюють виразну конкрет-но-чуттєву картину.

У вірші «В скрещении веток и лет» автор запитує:

*Чем время для нас обозначено?
Отмечено вехой какой?
Любовью? Стихами? Удачами?
Друзьями? Сомненьем? Бедой? [20, 57].*

Питання ці риторичні. Для кожного час позначений різними подіями, людьми, настроями. Уже позаду дитинство, школа, час летить, але ліричній героїні Л. Кудрявської здається, що над нею «годы власти не имеют». Проте з віком плинність часу, те, як коротшають дні, як мало часу в запасі і як багато потрібно зробити вона відчуватиме сильніше, гостріше. Ідея плинності часу опирається в ліриці Л. Кудрявської на конкретні спостереження. Поетеса вимірює час дорослістю дітей своїх друзів, а також «взросленим души» і «взросленим строк».

*... ходит в школу
Или детский сад
Твоих двадцатилетних
Поколение.
«Двухтысячный» [12, 46-47].*

Плинність часу Л. Кудрявська передає також змінами в календарі природи, які відтворюють різні стани людської душі.

*Когда, задохнувшись, как загнанный конь,
Понурый февраль уберётся, –
Тогда, опустив осторожно ладонь,
Застенчивый март улыбнётся.
И будет ладонь его долго лежать*

*На мёрзлой земле, как на мёртвой,
Покуда ручьи не припустят бежать,
Как тёплая кровь по аортам.*

«На пороге весны» [12, 32].

Відчуваючи, що час починає поспішати і його важко догнати, поетеса хотіла б його якщо на мить не зупинити, то хоча б уповільнити.

Остановись, мгновение!

Умерьте

Часы мои, свой нестерпимый пыл.

«Музыкальные часы» [12, 3].

У вірші «Часы» вона зізнається:

Не выношу, когда часы – стоят:

Они меня остановить хотят.

Остановить –

и в прошлом задержатъ:

Я движусь, им же суждено стоять

Как будто бы кричат,

что пробит час...

А я – в пути! [17, 144].

Лірична героїня Л. Кудрявської вважає, що кожну хвилину необхідно використати сповна, бо запас часу вичерпується і втраченого часу не повернеш. «Измараешь – и не перепишешь // Ни одну из ушедших минут» [«Вот бумаги исписанной стопка», 12, 89]. Поетеса закликає зберігати в собі молодечий запал, жити активним життям, тоді людину ніколи не покине юність («Зрелость») і роки не матимуть над нами влади («Над нами годы власти не имеют»). Солідний вік лякає, бо нагадує, що все менше часу зостається для життя, тому «страшно // В возрасте солидном» («Солидный возраст»).

Лірична героїня Л. Кудрявської мислить себе у трьох проекціях: минулому, сучасному і майбутньому. Минуле – це пам'ять про пережите та історичне дитинство («Не слово было вначале...»). І все ж дитинство – напевно, найщасливіший і найбезтурботніший період у житті людини, він зігрітий ніжною материнською увагою і любов'ю [«Детство», 12].

Та є ще історична пам'ять народу. Стискається серце від згадки про тих, які спочивають під зоряними обелісками, скалкою в душі – Дахау і Хіросіма, білоруська Хатинь [«Корни», 20, 82]. Про минуле нагадує старий корабель, який «погиб непонятно и странно», «века пролежал, будто краб». Події, пов'язані з ним, «канули в Лету // В этот чёрный немой океан, // И давно уж свидетелей нету» [«Затонувший корабль», 12, 48 – 49].

Історичні події, зокрема Друга світова війна, оживають у портретах скалічених війною: «Солдат-калека проезжал – без ног, // Отталкиваясь от земли руками, // Обутыми в ошметки от сапог» [20, 18].

Перебіг часу Л. Кудрявська передає лексемами *растёт, падает, течёт, перетекает, бежит, летит, парит, скользит, прошло, оборвалось, отчленило, струится, кружится, срыгает*.

Час «падает песчинкой вечности» («Песчинки вечности»), «Время сквозь дыры // Так быстро текло» («Литературное»). Незаметно исчезает время: // *Наверно, растворяется, как соль*» [«В соляной шахте», 7, 73]. Ветер времени «Струится так тоненько... // Сквозь узкое горло // песочных часов // Вечности» [«Времени ветер», 5].

У часі, який так швидко минає, є гіркі хвилини.

Жизнь летит, как в коллайдере квант,

Отнимая у нас родных.

«Неизбыточное чувство вины» [20, 146].

Рідні, які покинули цей світ, продовжують жити у наших споминах. В ліриці Л. Кудрявської останніх літ все частіше з'являється невідворотна, настирлива думка про кінечність життя, яка озивається в поезії мінорними, екзистенційними інтонаціями.

Я плаваю в аквариуме времени,

Со дня рождения плаваю.

До дня,

Когда, освобождённая от бремени

Пространств,

останусь с временем одна.

«Я плаваю в аквариуме

времени» [8, 41].

Але в часі не зникають духовні надбання людства, його інтелектуальний досвід. Це ідея віршів Л. Кудрявської «Александру Сергеевичу Пушкину», «Анне Ахматовой», «Владимиру Высоцкому», «Мне близок Рерих», «Марина Цветаева», «Над «Кобзарём» Тараса Шевченко».

У сьогоденні ліричній героїні Л. Кудрявської не вистачає романтики. Її болить душа від того, що «измельчали времена» («Забытая песня»). «Что чёрным было, то белей снегов сейчас. // А белое уже, как сажка, стало чёрным» [10, 72]. З'являється бажання «разбить и раскидать кривых зеркал обманку» [10, 56]. Терзає душу невідступне, болюче питання:

Что делать нам

Ещё какой

Пройти нам путь –

Тернистый, длинный,

Чтобы, не жертвуя собой,

Тобой гордиться,

Украина?

«Украине» [10, 49].

Нерозв'язність проблем посилюють інтонації хвилювання, неспокою, тривоги і питальні конструкції.

Настрій втоми і печалі в ліриці Л. Кудрявської не стільки від прожитих років, скільки від втрачених ідеалів, від болю, що торжествує зло і несправедливість, що розчинилися в віках «благородство и любовь», які зметені «корысти ветром» [«Рыцари», 8].

Минуле зосталося в пам'яті, приходиться у сні, його оцінюєш з висоти сьогоденного досвіду.

Про нього нагадують візуальні образи, зокрема, старі фотографії, які відкривають двері в молодість («Посмотреть на твою фотографию»). Фотознімки фіксують окремі миттєвості життя, вони ніби затримують час. В пам'яті ліричної героїні Л. Кудрявської zostалися яскраві картини дитинства і юності, осяяні атмосферою радості.

*Белою бабочкой детство
Кружится надо мной.
Лёгкой загадочной вестью,
Радостью дорогой.
«Бабочка детства» [17, 111].*

Дитинство і юність колись здавалися безкінечними, у зрілому віці відчуваєш, яке коротке життя:

*Жизнь оказалась такою короткой,
Будто и не было всех этих лет.*

«Что же скажу себе, поезд уехал» [17, 33].

Здається, що земний вік відносить вітер: *«Вчера // родился человек, // Сегодня – // горький траур. // Вся биография – // строкой // или одним абзацем»* [«Небеса», 5, 71].

Символічний образ вітру присутній в багатьох творах Л. Кудрявської проплинність часу. В народних віруваннях з вітром пов'язана символіка народження і смерті. Вітер часу в поезії Л. Кудрявської символізує рух, динаміку, зміни в житті людини.

Категорію часу Л. Кудрявська пов'язує з архетипними образами: ріка, дорога, шлях, височинь, крила, небо, колесо, вокзал, поїзд, водоспад. Час тече, ліричній героїні поетеси здається, що вона з народження плаває «в акваріумі часу». У річкових водах тонуть наші суперечки і образи [«Река течёт спокойно, плавно»]. Дорога «*кружится, вилетит..., бежит*» [«Горизонт»]. Одних в дорогу зове скрута, інших – бажання подорожувати [«Дороги»]. Відправлятися в дорогу – значить пізнавати таємниці життя, відкривати незвідане, долати дороги – значить переборювати труднощі. Романтика дороги завжди була в крові людини. Вона вела до рідного дому, до серця коханої людини, спонукала до творчості. Категорія часу в ліриці Л. Кудрявської пов'язана з категорією простору...

*Жажда нового – вирусом в нашей крови.
Нам в наследство оставили это столетья*

–

*Одоленье дорог, и строки, и любви.
«Дороги» [8, 104].*

На тих дорогах є здобутки, поразки, помилки. Коли більша частина життя прожита, по-іншому сприймаєш світ. У зб. «Снегири» є образ музичної шкатулки. Тепер вона мовчить, а «*Раньше // Шаги звучали, разговоры, споры. // Переплетенья встреч, разлук... // Восторга, муки...*» Тепер ці звуки серце не тривожать. «Ни грусти, ни волнения, ни боли» [17, 237]. Елегійність настрою простежується на рівні лексики: «*Звучала, умолкала, не тревожат, не мучает*».

Л. Кудрявська порівнює час зі скульптором, який відсікає все зайве на віковому наметі, «*чтоб что-то стоящее вышло*» [17, 7]. Час залишає сліди на папірусах, іменах, поколіннях людей, стоптаних каміння Голгофи («Письмена»). Усвідомлення епох, поколінь – це мотив безперервності історії, людства, Землі.

Багато творів Л. Кудрявської мають форму ліричного монолога. Вони зворушують своєю невідомістю, щирістю і глибоким ліризмом. У ліричній героїні з'являються відчуття, що прожила не своє життя, «*жизнь, уви чужую, // Совсем чужую, точно – не свою*» [«Три тополя», 17, 236], що її поїзд, який символізує життєву долю, пішов без неї, а вона, не ставши його пасажиром, зосталася на вокзалі («Ушёл мой поезд»). Але вокзал – це точка відправлення в дорогу. Такого роду зворушливі, але не сентиментальні медитації займають провідне місце у збірці «Снегири». В поезії Л. Кудрявської нема безнадійних розпачливих настроїв. Живучи, за її зізнанням, у своєму часі вона вдячна долі, що уберегла її «*от сытости в чужих краях, // От ран, и крови, и огня*», і вона відчуває себе пташкою, що злітає «*в синеву*» [«Судьба», 17, 229].

Усвідомлюючи, що рукопис життя не можна виправити, переписати, поетеса не шкодує за зробленим, не кається за невдачі і поразки, без яких життя неможливе. Цей стан поетичної екзистенції у диптиху «Жизнь» вдало передає анафора «*не сожалею*»

*Не сожалею о своих ошибках –
Должна была их в жизни совершить.
Не сожалею о своей любви я –
В ней не жалела своего тепла.*

.....
*Не сожалею о своих поступках,
Хоть оправдать и не могу потерь...*

.....
*Не сожалею ни о том, что было,
И ни том, что не произошло, –
Дышала я, работала, любила.
И случай целовал меня в чело [17, 244].*

Озираючись на прожите і пережите, можна сказати без жалю:

*Гляжу назад: а жизнь была прекрасна!
И с новой силой продолжаю жить [17, 245].*

Переосмислюючи життя, тасуючи багаті на події карти минулих літ, Л. Кудрявська зізнається, що життя збагатило її досвідом, загартувало, «*Чтоб под ветрами я не гнулась // И не мечтала об ином*» [17, 245]. Є в ліричних переживаннях поетеси висока, світла печаль, яка проймає душу.

І хоча за плечима «*обозом года – // Сердце радости просит*» («Сентябрь»). Хочеться продовжувати життя «*с белого листа*», з нуля, хочеться, щоб «*жизни колесо // Катилось дальше, дальше*»

[«Что было – то прошло», 17, 108]. Колесо – це символ часу, колесо, яке рухається – знак динамізації життя. Коли життя продовжується, не варто сумувати («Я не считаю лет своих»). Минуле ми згадуємо, аналізуємо, але не можемо змінити, перекреслити, тому, на думку поетеси, не варто на ньому, так би мовити, зациклюватися:

*Я не хочу во вчерашнем тонуть!
Так глубоко оно –*

можно не выплыть.

«Завтра» [17, 255].

Те, що минуло, Л. Кудрявська супроводжує печальним поглядом, благословляючи словами щастя і любові новий день («Благословляю новый день»). А яким буде завтра – нікому не відомо. «Завтра – ещё не изведаны выси... Путь продолжается» [17, 255].

Тема часу це тема віку людини. Глибоким болем пронизані зовні стримані рядки про останню фразу життя – старість:

*Всего она, бессильная, боится,
А за углом таится главный страх.
Ей хочется к кому-то прислонится,
Чтоб устоять на собственных ногах.*

«А сколько мне» [12, 85].

Закінчується вірш болісними рядками, хвилюючим відчуттям: «Беспомощно глаза отводит старость // От дрогнувшего взгляда моего» [12, 85].

Зворушливо розповідає Л. Кудрявська про стареньку бабусю, що підносить до сумних очей на зів'ялому обличчі ювілейне фото і вперто шепоче, що в житті вона значно молодша («Старушке восемьдесят лет»).

У збірці поетеси «Круг» є оригінальна поезія «Под старость молодости». Епіграфом до неї стали слова О. Пушкіна в листі до А. Дельвіга. «Я перевариваю воспоминания и надеюсь набрать вскоре новые, чем нам и жить, душа моя, «Под старость молодости», как не воспомина- ниями?» Рядки О. Пушкіна «Под старость молодости» стали ключовими словами, ідеєю вірша Л. Кудрявської.

*Но старости у них не будет,
И будет времени в обрез:
Друг ляжет в гибельной простуде,
А самого сразит Дантес.
И черный мрак
Им в очи глянет
Под старость молодости их,
И станут жить воспоминанья
Уже без них, уже без них.*

«Круг» [14, 20 – 21].

У вірші «Ива» медитативну елегійність передає паралелізм: природа, яка постійно оновлюється, і людина, до якої ніколи не повертається молодість. Оновиться кора старого дерева в дворі,

*А я уже...
Воспряну ль я, как прежде?
Как эта ива посреди двора?* [17 174].

До речі, образ іви в різні пори року, яку поетеса ототожнює з жінкою, наскрізний у її ліриці. Драматизують настрої ліричної героїні Л. Кудрявської риторичні питання, а іноді й легка іронія.

*Когда живёшь, не помня о годах,
И кто-то помоложе намекает,
Что ты уже, как пенёк, немолода, –
Тебя как будто впрямь ногой пинают.*

*И возникает вдруг такая тишь
В душе и краски меркнут тенью мгlistой...
Ведь ты себя ещё берёзкой мнишь –
Раскидистой, зелёной и пушистой* [17,

161].

Гостре відчуття часу звучить не лише у рядках віршів, але і в самих їх назвах: «А годы уходят, как люди», «А я уже ближе к концу – не к началу...» («Годы»), «Жизнь прошла – как ухнула в колодезь...» («В осеннем саду»), «Вот и дожила до рубежа», «Не гони ты время, Хронос» (36. «Возраста нет у души»).

З віком тихішими стають кроки, і, здається, голос втрачає свою дзвінкість, стають печальнішими вірші. Уже не віриш, що «годы наших жизней // На нитке бесконечности висят». [«В осеннем саду», 10, 108]. «И хочется не говорить, а слушать» [«Новогодние стихи», 10, 108]. І напевно, тільки поет може сказати: «Остыло время в чаше дня» [10, 36].

Оскільки життя коротке, до болю швидко минає, лірична героїня Л. Кудрявської тепер «дорожит над жалкой кучкой лет», рахує, як жебрак копійки, кожен день. А ще недавно «года свои швыряла, // Никаких балансов не ведя». В період юності було інше сприйняття реальності. Тоді світила висока мрія, вабило незвідане, душа рвалася «из обыденности цепей», лірична героїня була щасливою, хоча не усвідомлювала цього [«Ах, мой бог, как мы счастливы были», 17, 126].

Людина не може протистояти часові, можливо, в цьому її слабкість. Л. Кудрявська спокійно говорить про межу між життям і смертю: «Грань между завтра и вчера. // Как и в сей фразе быстротечно!» [«Грань между небом и землёй», 17, 9]. З вічності знову у вічність. У цьому діалектика життя. Перехід одного в інше характеризує концепцію свідомості у будизмі, що знімає сприйняття трагічності буття. За законом збереження енергії наші думки, почуття плавно перетікають, як ріка, в інші часи, наступним поколінням. [«Времена смыкаются. Столетия», 8, 66].

З мотивом часу, нашої тимчасовості і, в кінці кінців, неминучого зникнення пов'язаний мотив пам'яті. Світлою печаллю виповнені твори Л. Кудрявської про рідних і близьких. З плином літ приходить цей час неминучих болісних втрат. Спомини про тих, що відійшли за межу життя, – невичерпне джерело художніх рефлексій. Вони виповнені болем і відчуттям вини. «Жизнь пронизана болью», стверджує поетеса у вірші «Словно камень прожи-

матичною картиною прощання, болісними проханнями:

Не уходи в далёкий путь одна.
Не покидай меня на белом свете.

Темна, как ночь, последняя дорога

*И если всё же нужен выкуп Богу —
Пусть он вернёт тебя,
Возьмёт меня [16, 186].*

Життя ліричної героїні Л. Кудрявської після смерті найдорожчих людей – це постійне випробування болем. Всю безодню порожнечі, туги, викликані втратою рідних і близьких, Л. Кудрявська передає лексемами: плач неба, осиротілі небеса, холод, пустеля. У психологізації ліричного переживання бере участь природа. Душевний стан ліричної героїні вдало передає метафора «плачет поселившаяся пустота».

Самотність у ліриці Л. Кудрявської найчастіше є виявом болю, але є самотність без болю, іноді вона «*верный и близкий друг*» («Ода одиночеству»). В атмосфері самотності згадується молодість, друзі, з'являються вірші, музика, картинки. В стані самотності лірична героїня Л. Кудрявської займається самоаналізом. Долаючи мінорний настрій, екзистенційні приступи болю, вона готова брати нові життєві вершини. Перепади емоцій – від розчарування до бажання жити, творити вдало передані у вірші «Солотвинська осінь».

Незважаючи на те, що за плечима поетеси більша половина життя, приходиться думка, що ще не нажилася на цьому світі: мало встигла, недолюбила, нестраждала, не написала кращих своїх віршів, а головне – *«не сказала средь множества слов // тому, кто ушел, // свое самое нужное слово»* [«Куда улетела прозрачная эта пчела», 9, 113].

Вікові зміни в душі ліричної героїні часто асоціюються з календарними змінами в природі: «*молодость ушла // Легко и незаметно, // Как тает белый снег* [«И молодость ушла..», 9, 85]. Переживаючи осінню пору життя, вона часто відчуває, що осінь невдовзі закінчиться («Ты ни о чём меня не спрашивай»).

Вік людини визначає перш за все її душевний стан, а душа у ліричної героїні Л. Кудрявської молода, незважаючи на прожиті роки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Волкова Татьяна. Сентябрьская птица. Поэтический мир Людмилы Кудрявской: Монография: Татьяна Волкова. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2002. – 128 с.
2. Кудрявская Людмила. Будет лето: Лирика. Людмила Кудрявская. – Ужгород: Видавництво Олександри Гаркуші, 2006. – 130 с.
3. Кудрявская Людмила. За радугой: Стихи. Людмила Кудрявская. – Ужгород: Видавництво Олександри Гаркуші, 2006. – 40 с.
4. Кудрявская Людмила. Между небом и землёй: Избранная лирика. Людмила Кудрявская. – Ужгород: Карпати, 2009. – 186 с.
5. Кудрявская Людмила. Природы вернисаж: Новые стихи. Людмила Кудрявская. – Ужгород: Видавництво Олександри Гаркуші, 2008. – 123 с.
6. Кудрявская Людмила. Рондо: Триолеты. Людмила Кудрявская. – Ужгород: Видавництво Олександри Гаркуші, 2008. – 140 с.
7. Кудрявская Людмила. Анданте или Солотвинская осень: Поэзия. Людмила Кудрявская. – Ужгород: Видавництво Олександри Гаркуші, 2009. – 108 с.
8. Кудрявская Людмила. Бродячие артисты: Поэзия. Людмила Кудрявская. – Ужгород: Видавництво Олександри Гаркуші, 2011. – 108 с.
9. Кудрявская Людмила. Вдох и выдох: Лирические миниатюры. Людмила Кудрявская. – Мукачево: Карпатська вежа, 2004. – 144 с.
10. Кудрявская Людмила. Возраста нет у души: Лирика. – Ужгород: Карпати, 2003. – 254 с.
11. Кудрявская Людмила. Аура января: Октеты. Людмила Кудрявская. – – Мукачево: Карпатська вежа, 2005. – 66 с.
12. Кудрявская Людмила. Забытое слово: Стихи. – Москва: Советский писатель, 1984. – 96 с.
13. Кудрявская Людмила. Книга Любви: Стихи и поэма. – Ужгород: Мистецька лінія, 2002. – 156 с.
14. Кудрявская Людмила. Круг: Лирика. Людмила Кудрявская. – Ужгород: Полічка «Карпатського краю» № 1 – 2, 1994. – 32 с.
15. Кудрявская Людмила. Летала птица: Стихи. – Ужгород: Карпати, 1981. – 88 с.
16. Кудрявская Людмила. Покуда жизни длится нить: Избранная лирика. Людмила Кудрявская. – Ужгород: Хозрасчётный редакционно-издательский отдел Комитета информации, 1999. – 224 с.
17. Кудрявская Людмила. Снегири: Лирика. Людмила Кудрявская. – Ужгород: Видавництво Олександри Гаркуші, 2015. – 264 с.
18. Кудрявская Людмила. Солёный глоток: Октеты. Людмила Кудрявская. – Ужгород: Видавництво Олександри Гаркуші, 2017. – 128 с.
19. Кудрявская Людмила. Сто тысяч встреч: Стихи. – Ужгород: Карпати, 1976. – 128 с.
20. Кудрявская Людмила. Улица в аэропорт: Стихи. – Ужгород: Карпати, 1986. – 120 с.
21. Ференц Надежда. Судьбу переплавляет в строчки. Мир слова Людмилы Кудрявской. Надежда Ференц. – Ужгород: Видавництво Олександри Гаркуші, 2017. – 200 с.

Nadiya Ferents

Category of time in the lyric poetry of Liudmyla Kudryavska

Annotation: Almost in every collection of poems by Ljudmyla Kudryavska there are works devoted to the theme of time. The poet reveals the theme of time in universal human and personal aspects. In her poetry, time is something that has already happened, the memory of all the events that the country, the people and the lyrical heroine have lived through, something that exists now and what is going to happen. The means of reproducing the course of time and the finiteness of life are in the focus of attention. The emphasis is laid on the functions of archetypal images that convey the sense of time. It was concluded that time in the lyric poetry is a rich gamut of emotions.

Key words: time flow, clock, memory, way, road, train.

Одержано 25.03.2018 р.

© Ференц Н., 2018